

Posudek diplomové práce

Diplomant: Jakub Lamka

Název práce: Kosmova kronika jako poznávací pramen práva

Konzultant: JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.

Tato diplomová práce se zařadila mezi ne zrovna početnou skupinu závěrečných prací, které jsou na Katedře právních dějin věnovány dějinám raného středověku, v tomto případě jde o Kosmovu kroniku z pohledu právního, tzn. jako pramene právních dějin.

Jakub Lamka se i přes počáteční problémy zhostil svého úkolu velmi dobře, pojal svůj výzkum sice více popisným způsobem, byl ale schopen provést rozbor dané tematiky, zhodnotit přínos právní úpravy nejenom pro dobu minulou, ale i současnou. Pro zpracování této práce autor zvolil historickoprávní a srovnávací metodu.

Diplomová práce je rozdělena kromě úvodu a závěru do tří zásadních kapitol, ve kterých autor sleduje dílo sepsané kronikářem Kosmou, které je všeobecně známé jako Kosmova kronika. Hlavním úkolem autora mělo být zjištění, jaké právní instituty kronika obsahuje a provést jejich podrobnou analýzu. Význam pojmu pramen práva má vícero významů. Autora zde zajímala Kosmova kronika jako pramen práva z pohledu gnozeologického pojetí, tedy jako pramen poznání práva. Toto pojetí je širší než pojetí formálních pramenů práva. Jedná se o veškeré informace o právu, jeho společenském působení. Diplomant se tedy ve své práci zaměřil na veškeré informace o právu tehdejší doby, které se nám díky Kosmově kronice dochovaly.

Kapitola druhá je věnovaná autorovi díla, kterým byl kronikář Kosmas. Kosmas (asi 1045 - 21. října 1125) byl první známý český kronikář, děkan pražské kapituly při sv. Vítu. Takřka všechny informace o něm pocházejí z jeho kroniky. Pravděpodobně pocházel z rodiny duchovního a navázal na otcovu kariéru. Po absolvování pražské katedrální školy studoval ve škole při katedrále sv. Lamberta v Lutychu. Považujeme ho za zakladatele českého dějepisectví. František Palacký ho nazval českým Herodotem.

Třetí kapitola je věnována jednak stručnému zasazení kroniky do historického kontextu doby, o níž pojednává a v níž vznikala, jednak pojednání o hlavních aktérech dané doby. Čtvrtá kapitola, stěžejní, tak v té se autor zabýval všemi třemi knihami kroniky. Diplomant se zde správně zaměřil na zásadní události panování většiny přemyslovských panovníků až do počátku 12. století, a to v případě, že zde byla souvislost s právní stránkou. Autor předložené práce zde provedl analýzu jednotlivých právních institutů, které kronika obsahuje. Došel ke zjištění, že až na poslední knihu, kronika obsahuje celou řadu těchto právních institutů, ať už práva veřejného, zejména ústavního, správního a trestního nebo i soukromého, např. otázky práva vlastnického či manželského nebo práva kanonického.

Závěr své diplomové práce autor zaměřil na vyhodnocení svého výzkumu, shrnuje svoji práci a dochází k vlastním úvahám a závěrům.

Po formální stránce je nutno konstatovat, že autor dodržel normu předepsanou pro psaní diplomových prací, čerpal z dostupných pramenů a literatury, zde je nutno podotknout, že postrádám cizojazyčnou literaturu a prameny archivní. Autor uvedl poznámky pod čarou, práce je psaná přehlednou formou. Práce obsahuje anglické resumé. Diplomová práce prošla kontrolou plagiátorství v systému Thesis.

Doporučuji diplomovou práci Jakuba Lamky k obhajobě a navrhuji známku výborně.

Otázky k obhajobě:

Příklady některého z vybraných právních institutů Kosmovy kroniky české

V Plzni 18.4.2022

JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.